

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 42/2001 vp

Hallituksen esitys laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 23 päivänä lokakuuta 2001 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmis-
televasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen
laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmak-
suista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta
(HE 188/2001 vp).

Lakialoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä
seuraavan aloitteen:
— lakialoitteen laiksi sosiaali- ja terveyden-
huollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n
muuttamisesta (LA 33/2001 vp — Ulla-Maj

Wideroos /r ym.), joka on lähetetty valiokun-
taan 17 päivänä toukokuuta 2001.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylitarkastaja Kari Ilmonen, sosiaali- ja ter-
veysministeriö
- erityisasiantuntija Anna-Maija Haliseva-Lah-
tinen, Suomen Kuntaliitto
- toiminnanjohtaja Inka Kanerva, Yksinhoolta-
jien ja yhteishuoltajien liitto ry.

Lisäksi valiokunta on saanut Veronmaksajain
Keskusliitto ry:n kirjallisen lausunnon.

HALLITUKSEN ESITYS JA LAKIALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali-
ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua
lakia siten, että lasten päivähoiton maksuja tar-
kistettaisiin vuoden 2002 alusta kustannustason
nousua vastaavasti muuttamalla maksujen pe-
rusteena olevia tuloaroja, alinta ja ylintä perittä-
vää maksua sekä muiden kuin päivähoitoikäis-
ten sisarusten vaikutusta maksun perusteena ole-
viin perheen tuloihin. Perheen toisen päivähoi-
dossa olevan lapsen maksua määrittäessä otet-
taisiin käyttöön uusi erillinen korkein perittävä

maksu. Samoin ehdotetaan, että voimassa ole-
vaa lainsäädäntöä tarkennettaisiin määrittäessä
maksuja perheelle, josta on useampi kuin yksi
lapsi päivähoidossa. Tällöin perheen ensimmäi-
seksi lapseksi määriteltäisiin aina nuorin päivä-
hoitopalveluja käyttävä lapsi ja kolmannen lap-
sen maksu määräytyisi suhteessa nuorimman
lapsen laskennalliseen kokopäivähoidon mak-
suun.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voi-
maan 1 päivänä tammikuuta 2002.

Lakialoite

Lakialoitteessa LA 33/2001 vp ehdotetaan päivähoitomaksutaulukon laatimista lasten lukumäärän perusteella.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Näin ollen valiokunta puoltaa hallituksen esitykseen sisältyvän lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Hallituksen esityksen käsittelyn yhteydessä on tullut esiin päivähoitomaksujärjestelmän selkeyttämistarve. Erityisesti huomiota on kiinnitetty perheiden koon määrittelyyn hoidossa olevan lapsen maksua määrittäessä. Perheen kokona otetaan huomioon enintään kaksi lasten päivähoidosta annetun lain 11 a §:n mukaisen valintoikeuden piirissä olevaa lasta eikä perheen koko lapsilukua. Valiokunta pitää epäkohtana myös useampilapsisten yksinhuoltajaperheiden erilaista kohtelua verrattuna samalla tulotasolla olevaan kahden huoltajan perheeseen.

Valiokunta toteaa, että esitys ei muuta toisen lapsen maksun määräytymistä nykyisestä niiden osalta, joiden ensimmäisen lapsen maksu on vähemmän kuin 180 euroa kuukaudessa.

Valiokunta on jo aiemmin mietinnössään (StVM 19/1999 vp) katsonut, että päivähoidon maksujen suhteen on selvitettävä maksujen tason tarkoituksenmukaisuutta ja oikeudenmukaisuutta. Huomiota on kiinnitettävä muun muassa perheen määritelmään, perhekoon vaikutukseen ja määritelmään, maksun määräytymisessä käytettyihin tulorajoihin ja maksun prosenttiosuuteen tuloista, kannustavuuteen sekä muihin vastaaviin tekijöihin.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan sosiaali- ja terveysministeriön tarkoituksena on selvittää päivähoitomaksuihin liittyviä rakenteellisia ongelmia ja säädösten selkeyttämistarvetta. Valiokunta kiirehtii selvityksen tekemistä ja edellyttää, että hallitus antaa esityksen tarvittavista lainsäädäntömuutoksista vuoden 2002 aikana (*Valiokunnan lausumaehdotus*).

Yksityiskohtaiset perustelut

7 a §. Lasten päivähoidon maksu. Valiokunta ehdottaa, että 7 a §:n 5 momenttia muutetaan siten, että ikäjärjestyksessä toisesta kokopäivähoidossa olevasta lapsesta perittävän maksun enimmäismäärä 180 euroa ilmaistaisiin 8 momentin asemesta 5 momentissa. Pykälän 8 momentista poistettaisiin näin ollen tätä koskeva virke. Lisäksi valiokunta ehdottaa 5 momenttia selkeytettyväksi siten, että myös toisen tai useamman lapsen maksua määrittäessä käytettäisiin perusteenä nuorimman lapsen laskennallista kokopäivähoidon maksua. Teknisenä muutoksena valiokunta ehdottaa, että 8 momentissa ilmaistaisiin, että kyse on kuukausimaksuista. Lisäksi valiokunta ehdottaa, että 4 momenttiin lisättäisiin säädöstehtävistä puuttuva sana "muusta".

Lakialoite

Valiokunta ehdottaa lakialoitteeseen sisältyvän lakiehdotuksen hylättäväksi, koska hallituksen esitys ja valiokunnan ehdotus poikkeavat siitä, mitä valiokunnan käsiteltävänä olevassa lakialoitteessa ehdotetaan.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta kunnioittavasti ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotus) ,

että lakialoite LA 33/2001 vp hylätään ja

että hyväksytään yksi lausuma (Valiokunnan lausumaehdotus).

Valiokunnan muutosehdotus

Laki

sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 7 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 3 päivänä elokuuta 1992 annetun lain (734/1992) 7 a §:n 3—5 ja 8 momentti, sellaisina kuin ne ovat 3—5 momentti laissa 1134/1996 ja 8 momentti laissa 1308/1999, seuraavasti:

7 a §

Lasten päivähoiton maksu

(3 mom. kuten HE)

Jos perheessä on muitakin kuin 2 momentissa tarkoitettut lapset, maksun määrittämisen perusteena olevasta tulosta vähennetään 89 euroa kustakin muusta lapsesta.

Milloin samasta perheestä on useampi kuin yksi lapsi kunnan järjestämässä päivähoidossa, voidaan nuorimmasta kokopäivähoidossa olevasta lapsesta määrätä korkeimman maksuprosentin mukaan määräytyvä maksu. Ikäjärjestyksessä seuraavasta kokopäivähoidossa olevasta lapsesta voidaan määrätä saman suuruinen mak-

su kuin nuorimmasta lapsesta, kuitenkin enintään 180 euroa kuukaudessa. Kustakin seuraavasta lapsesta määrättävä maksu on 20 prosenttia nuorimman lapsen maksusta. Määrättäessä perheen toisen tai useamman lapsen maksua, käytetään määräytymisen perustana nuorimman lapsen laskennallista kokopäivähoidon maksua.

Maksu voi kokopäivähoidossa olla lasta kohti enintään 200 euroa kuukaudessa. (Poist.) Lasta koskevaa 18 euroa pienempää maksua ei peritä.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Valiokunnan lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää päivähoitomaksuihin liittyviä rakenteellisia ongelmia ja säädösten selkeyttämistarvetta ja antaa eduskunnalle esityksen tarvittavista lainsäädäntömuutoksista vuoden 2002 aikana.

StVM 42/2001 vp — HE 188/2001 vp

Helsingissä 27 päivänä marraskuuta 2001

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Marjatta Vehkaoja /sd	Juha Rehula /kesk
jäs.	Merikukka Forsius /vihr	Päivi Räsänen /kd
	Tuula Haatainen /sd	Arto Seppälä /sd
	Inkeri Kerola /kesk	Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
	Valto Koski /sd	Raija Vahasalo /kok
	Marjaana Koskinen /sd	Jaana Ylä-Mononen /kesk.
	Pehr Löf /r	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

apulais sihteeri Harri Sintonen.